

۱۳۴۰

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

واللہ یہدی من یشاء الی صراط مستقیم دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی ہفتہ اوق مجموعۂ اسلامیہ در

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ادیب

کعبه یا بهرق اطرافش طواف یری، منا، عرفات موقعی تعیین
ایندی ... بن بونلری سکوت ایله کیشدیر بیلیمی ایدم؟

فرض ایت که بنده ملت، دین غیرتی قالمش ده برطاقم اجنبیلرک
یادینی کبی بوتون حسیات عالیهدن محروم بر فیلسوف صرف اولمقله
افتخار ایدیورم؛ رضا، غضب، سرور، غیظ کبی طویغولردن
بی خبر یاشیورم. فرض ایت که نفسی ظلمه تحمل اتمهیه، اولور
اولماز شیلری قبول ایدیورمهیه، فاسوزلره آلدیر مامهیه ایملکی کوتولکله،
کوتولکی ایملکه قارشیلایه آلدیر مش اولیم؛ بونکله برابر ینه سن
ظن ایدرمیسک که طورورده تاریخک ناصیه سنی کیرلتمهیه، حق بینندن
اورمایه؛ باطله رواج ویرمهیه، روایاتی بوزمایه، حقیقی چویرمهیه
ناسی خرافاته الیشدیر مایه تحمل ایدم بیایم؟ ای فاضل محترم، نه فنا
برظنده بولنمشسک؛ دوشونمه مشسک که انسانیت هنوز بوش دکل؛
قییده بوجاقده قالمش وار؛ حق هنوز یارد مجیلردن، مدافع لردن
بوسبوتون محروم اولماش.

**

مؤلفک ارده دینی غایت امت عربیه بی تحقیر ایتکدن، اونک سیئاتی
میدانه قویمقدن بشقه برشی دکدر. لکن قته ایقلاندیرمقدن قورقدینی
ایچون مجرای کلامی دیکشدر مش، حق باطل کسوه سنده کوستر مشدر.
مؤلف عصر اسلامی اوچ دوره تقسیم ایدیور:

خلفای راشدین، امویه، عباسیه دورلری. برنجی دورله اوچنجی
دوری مدح ایدیور. [اشاعیده کوریه جکدر که بومدح ده ظاهریدر
حقیقی دکل] ایشه مؤلف اول بزم اولورمز، دینده اماملری مزاولان
خلفای راشدین، ثانیاً، علیه الصلاة والسلام اقدمزک عمجه زاده لری
اولوب نشر مدنیتده، عظمت شان وشوکتده مدار افتخارمز بولنان
عباسیلری مدح ایتک صورتیه خلقی آلداندقدن صوکر، مادام که
امویلرک بویله بر موقع ممتاز دینلری یوقدر، کیمسه چیقوب ده اونلری
مدافعه ده بولماز، دییه رک زوالیلره پک فنا هجوم ایدیور؛ اسناد
ایتمک فائق، سلسب ایتمک ایملک براقیور. شاید بو هجوم امویلرک
آل مرواندن یاخود امیه سلاله سندن اولمردن نشئت ایلسه ایدی
بز اونلری مدافعه یاخود حمایه ایتکدن وارسته قالوردق. لکن
زوالیلرک بوتون قباحتی بشقه ملته اصلا قارشیماش خالص عرب
اولمایدیر. نته کیم مؤلف کتابک ایکنجی جلدنده:

«امویلر دولت عباسیه دن خالص عرب اولمیر، اعتباریه آیرلور»
دیور. دردنجی جلدنده ده:

«سوزک خلاصه سی: دولت امویه بر دولت عربیه درکه اساس مقصدی
سلطنت وتغلب داعیه سندن عبارتدر» حکمنی ویریور.

عربک عرب اولمایلره قارشى عصبيتى

مؤلف بو دعوائی اثبات ایچون سوزی اوزاتیور. ایکنجی
جلده بوکا دائر مدسوس اولمق شرطیه برآز سویلدکدن صوکره

چالشیور. مشارالیهک تشبث وافقی، حکومت اسلامی آرده سنده برائلاف
حصوله کتیرمک آرزوسنده بولندینی اثبات ایتکده در. امیرک. افغانستان
هندستان شمالی حدودنده کی طاغلرده ساکن قبیله ایله اجرا ایتدیکی مذاکرات
واراضی مذکورده بی افغانستانه الحاق ایتک ادعا سنده بولنسی؛ کندیسک
انکلتیره قارشى سربستیسى تأمین ایتک آرزوسنده بولندینی حقنده کى فرضیه بی
حق کوستریور.

افغانستانده عصیان. — اوسمانیشر لویک لوندردن آل دینی خصوصی
برتلرافه کوره والینک تصدیق نتیجه سیله افغانستانده واسع بر عصیان باش
کوستر مشدر. عسکر برچوق مصادماتده انهرامه اوغرامش لردر. کابلدن قوای
معاونه سوق اولنمشدر.

فاسى :

فاسده فرانز مهابسی. — فاسده فرانسه حمایه سی تأسیس ایتدیکی
مملکت داخلنده افراد اهالی آرده سنده انتشار ایملکی کبی، اهالی پندده غلیان
حصوله کلدیکی انکلتیره مطبوعاتی طرفندن استخبار اولنمشدر. مطبوعات
مذکورده ک بیاناته کوره فاسده هنوز سکوت تقریر ایتش اولیوب تشوшат
الآن باقی ایتش.

نَفِیْدُ وَنَفِیْرُضْ

مدنیت اسلامیہ تاریخک خطاری

شیخ شبلی نعمانی مقاله انتقادیه سنک باشنه اون بش سطرلق بر
دیباچه کیردکدن صوکره جورجی زیدانه خطاباً دیور که:
ای فاضل مؤلف، بن سنک لطفکی انکار ایدم جک دکل. اوت،
اثرکده اسمعی یوکسکلره چیقارمش؛ بنی ثقه دن صایه رق سوزلرله
استشهاد ایتش؛ الک حقیری، الک آرز طانیلمشی اولدیغ حالده آدیبی
هند علماسنک مشاهیری صرهنه کچیرمشسک. لکن بونلرک هپسنه
مقابل عجبا شخصم مدح اولونیور دییه عربلرک ذم ایدلسنه، آتمقده
اولدیغک تزییف، تشنیع اوقلرینک نشانه سی اولسنه راضی اوله بیلیری
ایدم؛ امویلر - باشقه برشی ایچون دکل - صرف خالص عرب اولدقلردن
طولای سنک نظرکده مخلوقات الهیه نک الک شیریری، الک فناسی
اولیور؛ خلقه غدر ایدیورلر؛ درلو درلو اشکنجه لره بولنیورلر؛
اهالینک النده کئی بیتریورلر؛ ذرتی اولدیریورلر. تبعه نک مالی
یغما، هر درلو محرمانی ارتکاب ایدیورلر. کعبه بی بیقیورلر؛ قرآنی
استحقاق ایدیورلر. اوله می؛ بن بوقدر اسناداته قارشى صوصه بیلیری
ایدم؛ اسکندریه کتبخانه سنک یا قیلماسنی کمال عدالتیه یرلر، کوکلر
شهادت ایدن عمر ابن الخطاب نسبت اتمه که دایانه بیلیری ایدم؛ عباسیلری
مدح ایدرکن بونلرک مفاخری صرهنه دیورسین که:

عربی کلب منزله سنه ایندیردیلر؛ المنصور کعبه بی دوشورمک ایچون
قبه خضرا بنا ایتدیردی؛ برده حرمینی سفیل ایتک مقصدیه عواندینی
کسیدی؛ المأمون نزول قرآنی انکار ایملدی، المعتصم بالله سامرا ده

اصل درد نجی جلده: بر فصل مخصوص آجیور ایسته شو عبادلر
عینا کندی سوزلریدر :

« عربلر بشقه لرینه قارشى کوله معامله سی ایدرلردى . جامعده ارقه لرینه
طوروب نماز قیلارلرسه بونی الله رضاسی ایچون اختیار ایدلش بر تواضع
صانیرلردى . »

« موالی یی [آزادلی کوله پاخود بونلرک نسل] کنیه دن محروم ایدرک
یا انکز اصل لرله یاخود اقل لرله جاغیرلردى هم اونلرله یان یانه یورمزلردى .
« دبرلردى که نمازی اوچ شی بوزار : اشک، کوبک، برده والی . »
« عرب کندیسی عرب اولیانلرک سیدی عد ایدر : کندیسنک سیادت
بشقه لرینک ایسه خدمت ایچون یارادلدی ظننده بولنور . »

« عربلر بده لرینه، مزاجلرینه وارنجه یه قدر هر شیلرندم - اثرملرله قارشى
کندیلرندم بر رجحان توهم ایدرلر : حتی وجودلرینه نزول اصابت ایتمز ؛
قریش قاریلردن بشقه سی آلتش یاشنده جوجق طرغوره ماز اعتقادینى بسلرلر .
« قضا کی مهم مناصب دینه دن عربک غیرینى منع ایدیلر . قضایه
عربدن بشقه سی اهل اوله ماز دیدیلر . جاریه دن طوغانلری باباسى قرشى بیله
اولسه خلافتدن محروم براقیدیلر .

ایسترسه قبائلک اک اشاغیسنندن اولسون بر عرب قاریسنى عربدن بشقه سنه
امیر بیله اولسه یته ویرمزلر . »

« معاویه زبند، امویلر موالی نی اسیر بوغندن صایارلردى . بونلر
جوغالدى ایچون معاویه بوتکثر دن دوات عربیه یه کله جک تهلکه کی ادرک
ایدرک یا هپسنى بردن پاخود بر قسمنى اولدی بونلرک ایسته ی . »

بیلنمیلرکه افکار باطله سنى تأیید ایچون مؤلفک متعدد اصوللری
واردر . بونلردن بری بیله بیله یالان سوبکدر، نته کیم کوره جکسکر .
اوبری افرادک برندن صادر اولان بر حرکتی بوتون ملته تشمیل
ایتمکدر . دها اوبری ، روایت خیانت ، کله لری تحریف ایلمکدر .
بونلردن بشقه محاضرات ، لطائف کی موثوق اولیان مأخذلرله ده
استشهاد ایدر . شمدی بونلرک هر برندن برر مثال کتیره ده . دیورکه :
« عربلر بشقه لرینک ارقه لرندم طورونده نماز قیلارلرسه بونی الله رضاسى
ایچون اختیار ایدلش بر تواضع صانیرلر ... موالی کنیه دن محروم براقیدیلر ...
نمازی اوچ شی بوزار ... »

عجم، عرب تاریخه بر آرز و قوفی اولانلر ایچون مجهول دکلدرکه
عجملر ظهور اسلامدن اول عربلری تحقیر ایدرلردى . علیه الصلاة
والسلام اقدمزک مکتوبی آلدینی زمان کسرا یوزنی اکشیددرک ،
« کوله م بکا مکتوب یازیور ! » دیمشدى . یزدجرد قادیسه فاتحی سعدابن
وقاضه یازدینی مکتوبده « دوه سودی ایچمکدن ، کر تسکه یمکدن عربلر
او حاله کلدیلر که عجم شاهلرینک تاج و تختی ایستیورلر . یازیقلر اولسون سکا
ای دونک دنیا ! » دیمشدى [۱] . حیره پادشاهلری ایسه عجم شاهلرینک
تحت حمایه سنده ایدی .

صوکره جناب حق عربلری اسلام ایله مشرف ایدنجه عجملردن
انتقام آلمایه ، اونلرک تحکمی آلتنده یاشاماق ایستمه یه باشلادیلر .
شریعت اسلامیه ایسه بوتون فجر و نحوی کوکندن قالدیردی .
علیه الصلاة والسلام اقدمز حجه الوداعده کی صوک خطبه سنده « عربک

[۱] زشیر شتر خوردن وسوسمار . عربلر بخلی رسیدست گاز :
که تاج کاترا کند آوزو . . . تقو بر تو ای چرخ کردلن تقوا .

عجمه ، عجمک عرب به رجحانی یوقدر . هیکز آدمک اولادیسکیز ،
بیورمشدی .

ارتق بوندن صکره نماز قالدی . هر کس مساوی اولدی . لکن
بونکه برابر هراکی طرفه منسوب اولانلرک بر قسمنده دیکرینه قارشى
بر حس انفعال صاقلی اوله رق قالدی که بو حال ایکی حزب متقابلک جدوشنه
سبب اولدی . بونلردن بری شعوبیه در . شعوبیه عربلری تحقیر ایدن ،
اونلره هر قصوری اسناد ایدن فرقه در . ابو عیبه متعدد کتابلر وجوده
کتیرمشدر که بونلرده بوتون قبائل عربک لبیلرینه طعن ایتمشدر .
دیکر فرقه ایسه عرب عصیتنى کودنلردر .

علامه ابن عبد ربه المقدفریدنده هراکی فرقه نک بختلرینى ،
سوزلرینى جامع اولق اوزره بر باب آیرمشدر . ذاتا عربک عصیتنى
اثبات خصوصنده مؤلفک نقل ایستدی سوزلرک قسم اعظمی العقدالفرید
صاحبک بوبابده یازمش اولدق لریدر . نته کیم اثرینک هامشنده مؤلف
بونى تصریح ایتمشدر .

کتابلری قاریشدره جق اولورسه کز کورورسکر که مؤلفک
بوتون عربیه نسبت ایستدی سوزلر اصحاب عصیه نامیه طائش بر شرمه
خصوصیه نک سوزلرینى عبارلدر : ذال العقدالفرید صاحبى بوسوزلری
نقل ایدرکن بابک باشنه « عرب اصحاب عصیتنى دیورکه » عباره سنى
یازمشدر . یک اعلا ییلورسکر که بو جماعت عربک کافه سى پاخود
قسم اعظمی اولق شوبله طورسون یوزده بری بیله دکلدر . بلکه جمعیت
اردسنده غائب اولوب کیدجک بر جماعت قبله دن عبارتدر .

بوندن بشقه مؤلف بوقدرله اکتفا ایتمور . بلکه شخصی معین ،
اسمى معلوم اولان بر آدمک سوزینى بوتون عربیه اسناد ایدیور . ایسته
« موالی آرقه سننده نماز قیلمازلردى قیلرلرده بونی تواضع عد
ایدرلردى » سوزینى المقدالفریددن نقل ایدیور . العقدالفرید
صاحبى بو سوزى نافع بن حیره نسبت ایتمشکن مؤلف اونى بوتون
عربک حسیانته ترجمان کوستریور . بوصیعه ، یعنی خصوصى بروقه یی
عمومى شکنده کوسترمک مؤلفک تأیید باطل ایچون ارتکاب ایستدی
خیله لرک اک بیوکیدر ؛ دها طوغریسنى چرخ مؤلفانک محوریدر .

اخطار

سبیل الرشادک مظهر اولدینی توجه عامه دن استفاده قیدینه دوشن
بر طاقم دین ، وطن خائى کیمسه لر بعض موزعلری اطماع ایله رساله مزک
ایچنه منسد تکارانه بر طاقم اوراق صیقیشدره رق توزیع ایستدیرمش
اولدقلری استخبار اولندی ؛ محترم قارئلر مزجه بوقیل مفسد لکلر
اکلاشیله جنی طبعی ایسه ده احتیاطی بولنق اوزره بیان معلومانه لزوم
کوروبلشدر .

مدیر مسئول : اشرف ارباب

مطبعه ضریه رشادى